

Jēkabpils Agrobiznesa
koledža

Zemgales
plānošanas reģiona Eiropas Savienības
struktūrfondu informācijas centrs

TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBU IETEKMĒJOŠO FAKTORU IZPĒTE UN ANALĪZE - 2015

TĒŽU KRĀJUMS

**Jēkabpils Agrobiznesa koledžas
starptautiskās zinātniski praktiskās konferences
zinātniskā un rīcības komiteja**

**Jēkabpils Agrobusiness College
International scientific conference
Research and Action Committee**

President of research and action committee, Ingrīda Veipa, Jekabpils Agrobusiness college, Latvia

Gunita Udre, Jekabpils Agrobusiness college, Latvia

Iveta Mietule, Rezekne University, Latvia

Elita Jermolajeva, Latvia University of Agriculture, Latvia

Gelmina Motiejūne, Kauno Kolegija/University of Applied Sciences, Lithuania

Anna Zachorowska-Mazurkiewicz, Jagiellonian University, Poland

Rafael Toledo-Moreo, Technical University of Cartagena, Spain

Polina Zajkova, Johns Hopkins University, USA

Maria Rosaria Longo, BIC Puglia S.C.ar.l. - Business Innovation Center and Vocational Training Center, Italy

Marco Fama, University of Calabria, Italy

Miroslava Jakubekova, Methodology and Pedagogy Centre, Slovakia

Viktoriya Palekhova, Black Sea State University named after Petro Mohyla, Ukraine

Agrita Landzane, Europe Direct information centre Jekabpils, Latvia

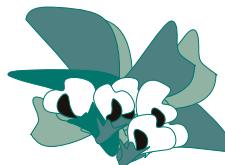
Natalija Gerasimova, Zemgale Planning Region Information Centre of the EU Structural Funds, Latvia

Secretary of research and action committee, Ilze Brakovska, Jekabpils Agrobusiness college, Latvia

*Par tēzēs atspoguļotajiem faktiem, viedokļiem un terminoloģiju atbild autori
For facts, opinions and terminology reflected in theses are responsible authors*

© Jēkabpils Agrobiznesa koledža

ISBN 978-9984-691-21-3

Jēkabpils Agrobiznesa
koledža

JĒKABPILS AGROBIZNESA KOLEDŽA

**STARPTAUTISKĀ ZINĀTNISKI PRAKTISKĀ KONFERENCE
TAUTSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBU IETEKMĒJOŠO
FAKTORU IZPĒTE UN ANALĪZE – 2015**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE
RESEARCH AND ANALYSIS OF THE FACTORS
WHICH INFLUENCE DEVELOPMENT
OF ECONOMICS – 2015**

ZINĀTNISKO PĒTNIECĪBAS DARBU

11. SĒJUMS

Jēkabpils

2015

SATURS

JĒKABPILS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS E-INDEKSA NOVĒRTĒJUMS	6
E-INDEX ASSESSMENT IN JĒKABPILS CITY MUNICIPALITY	6
DARBA AIZSARDZĪBAS APMĀCĪBAS METODES	7
TEACHING METHODS OF OCCUPATIONAL SAFETY.....	7
LOANS FROM THE IMF: START OF ECONOMIC DEVELOPMENT OR THREAT TO NATIONAL SECURITY	8
PRODUKTA VIRZĪŠANAS VEIDU SPECIFIKA IEGUVES RŪPniecības NOZARES UZNĒMUMIEM.....	8
SPECIFICS OF PRODUCT PROMOTION TYPES FOR BUSINESSES OF THE EXTRACTIVE INDUSTRY.....	9
HOW MOTIVATE UKRAINIANS INVEST IN THE ECONOMY OF OWN COUNTRY?....	10
INVENTARIZĀCIJAS VEIDI UN VEIKŠANAS KĀRTĪBA SIA „DARING”	10
THE TYPES OF INVENTORY ORGANIZED AND CARRIED OUT BY „DARING LTD” ACCOUNTING DEPARTMENT	11
PIRCĒJU RĪCĪBAS ANALĪZE ĀTRO KREDĪTU IZVĒLES PIENEMŠANAS PROCESĀ	11
BUYER BEHAVIOR ANALYSIS IN SELECTING THE NON-BANK LENDING SERVICES	12
KOMANDĒJUMU IZDEVUMU UZSKAITES NOZĪMIGUMS	12
THE SIGNIFICANCE OF OFFICIAL TRAVEL EXPENSES ACCOUNTANCY	13
ZEMGALES ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒĢIJA 2030 ZEMGALES ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2020.....	14
STRATEGY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN ZEMGALE 2030 ZEMGALE DEVELOPMENT PROGRAM 2020	14
DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMO MĀJU PĀRVALDIŠANAS PROCESA UZLABOŠANAS IESPĒJAS BIEDRĪBĀ „KRAUJIEŠI”	15
INPROVEMENT POSSIBILITIES OF RESIDENTIAL MANAGEMENT PROCESS OF THE APARTMENT HOUSES IN THE SOCIETY „KRAUJIEŠI”.....	15
KVALITĀTES VADĪBAS UN PROCESU ORGANIZĒŠANAS RISINĀJUMI ORGANIZĀCIJĀS	16
SOLUTIONS OF QUALITY MANAGEMENT AND PROCESSES ORGANIZING IN ORGANIZATIONS	17
ACCOUNTING SOFTWARE IN LATVIA.....	18
FEATURES OF POVERTY IN THE TRANSITION ECONOMY OF UKRAINE.....	18
DARBA ALGA BALTIJAS VALSTĪS	19
WAGES IN THE BALTIC STATES.....	19
MĀRKETINGA KOMUNIKĀCIJU PIELIETOJUMS SIA „SCANDAGRA LATVIA”	20
MARKETING COMMUNICATION APPLICATION OF LIMITED LIABILITY COMPANY „SCANDAGRA LATVIA”	21
JAUNIEŠU FINANŠU DROŠĪBA E-VIDĒ	22
FINANCIAL SECURITY OF YOUTH IN THE E-ENVIRONMENT.....	22
LIETIŠķĀ ETIĶETE BIZNESĀ CILVĒKAM.....	23
BUSINESS ETIQUETTE FOR BUSINESSMAN	24
STATE QUOTAS RATE AS THE MEASURE OF STANDARD OF LIVING.....	24
PROBLĒMISKO MĀCĪBU LOMA FINANŠU GRĀMATVEDĪBAS APGUVE	25

ROLE OF PROBLEM SOLVING TEACHING IN ACQUIREMENT OF FINANCIAL ACCOUNTING	25
IEMESLI, KAS TRAUCĒ EFEKTĪVI IESAISTĪT JAUNIEŠUS IZGLĪTĪBAS PROCESĀ VIDUSSKOLAS POSMĀ	26
THE REASONS THAT MAKE IT DIFFICULT THE EFFECTIVE INVOLVEMENT OF YOUNG PEOPLE IN EDUCATIONAL PROCESS IN SECONDARY SCHOOL.....	27
BUSINESS ETIQUETTE FOR A BUSINESSMAN	28
OLIGARCHIC STRUCTURE OF UKRAINIAN ECONOMY AS AN EXAMPLE OF INSTITUTIONAL TRAP	28
SOCIĀLĀ INŽENIERIJA ELEKTRONISKO DATU DROŠĪBĀ UN IESTĀDĒS VADĪBĀ	29
SOCIAL ENGINEERING IN DATA SECURITY AND INSTITUTION MANAGEMENT	30
IS IT POSSIBLE TO ESTABLISH THE MOST ANCIENT EXCHANGE RATE BETWEEN THE AMERICAN DOLLARS (CENTS) AND RUSSIAN RUBLES (KOPEKS), BASED ON CONSTANT EXPRESSIONS: „PUT YOUR TWO CENTS IN” AND „ВСТАВИТЬ СВОИ ПЯТЬ КОПЕЕК”?	31
DEBITORU PARĀDU UZSKAITE UN KONTROLE SIA „ACE LOGISTICS LATVIA”	31
ACCOUNTS RECEIVABLE RECORDS AND CONTROL IN THE LTD „ACE LOGISTICS LATVIA”	32
FACTORS AFFECTING THE BUSINESS SUCCESS OF A SMALL LATVIAN COMPANY – PRACTICAL EXAMPLE OF „ARGAUMI” LTD	32
BUSINESS PLAN AS A TOOL FOR BUSINESS MANAGEMENT	33
MŪŽIZGLĪTĪBAS EKONOMISKIE ASPEKTI.....	33
ECONOMIC ASPECTS OF LIFELONG LEARNING	34
MĀJRAŽOTĀJU DARBĪBAS TIESISKĀIS REGULĒJUMS LATVIJĀ	35
THE LEGAL FRAMEWORK OF HOMEWORKERS’ ACTIVITY IN LATVIA	36
PAMATLĪDZEKĻU UZSKAITE SIA „AUSMUPE”	37
FIXED ASSET INVENTORY IN LTD „AUSMUPE”	37
RAISING AWARENESS OF THE ENVIRONMENT BY EVALUATING ONE’S ECOLOGICAL FOOTPRINT	38
REDUCING YOUTH UNEMPLOYMENT IS THE COMMON PROBLEM FOR THE EUROPEAN UNION (EU).....	38
MALTA – PIEREDZES GŪŠANAS VIETA MOBILITĀTES PROJEKTA IETVAROS	39
MALTA – PLACE WHERE TO GET EXPERIENCE WITHIN THE FRAMEWORK OF MOBILITY PROJECTS	40
DZĪVOJAMĀS MĀJAS UZTURĒŠANAI NEPIECIEŠAMO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANA	41
SERVICES FOR THE MAINTENANCE OF THE RESIDENTIAL HOUSE	41

Laura Afanasjeva

Jēkabpils pilsētas pašvaldība
Brīvības iela 120, Jēkabpils, Latvija
laura.afanasjeva@jekabpils.lv

JĒKABPILS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS E-INDEKSA NOVĒRTĒJUMS

Atslēgas vārdi: pašvaldība, pakalpojumi, efektivitāte, e-indekss, e-pārvalde

Jēkabpils pilsētas pašvaldības e-indeksa mērījums iegūts, apkopojot informāciju par pašvaldības e-vides infrastruktūru, interneta resursu popularitāti, e-pārvaldes pakalpojumiem un līmeni, informācijas sistēmu un datu drošību, kā arī netiešus indikatorus par cilvēku prasmēm katrā no pašvaldībām.

Informācija e-indeksa izveidei pamatā gūta, veicot pašvaldības speciālistu anketēšanu un datus papildinot ar Nodarbinātības valsts aģentūras un Valsts reģionālās attīstības aģentūras rīcībā esošo faktoloģisko informāciju.

Pētījums veiks 116 no 119 Latvijas pašvaldībām. Latvijas Republikas lielo pilsētu konkurencē Jēkabpils pilsētas pašvaldība kopumā ieņem trešo vietu.

Jēkabpils pilsētas pašvaldībā jau ir daudz paveikts e-pārvaldes uzlabošanā, tomēr darbs e-vides uzlabošanā un attīstībā nebeidzas. Jaunas tehnoloģijas nes jaunas iespējas un risinājumus.

Ko iedzīvotājiem un uzņēmējiem sniedz augstais e-indeksa novērtējums pašvaldībā? Tā ir ātra, ērta un efektīva pašvaldības pakalpojumu saņemšana. Tā ir operatīva, publiski pieejama informācija interneta lietotājam ērtākajā veidā vai iecienītākajā sociālo tīklu profilā - gan par pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem, izdotajiem saistošajiem noteikumiem, kultūras un sporta notikumiem, kā arī citām norisēm pilsētā.

Arī Jēkabpils ir internetā.

Laura Afanasjeva

Jekabpils City Municipality
120 Brīvības Street, Jekabpils, Latvia
laura.afanasjeva@jekabpils.lv

E-INDEX ASSESSMENT IN JEKABPILS CITY MUNICIPALITY

Key words: municipality, services, effectiveness, e-index, e-management

E-index assessment of Jekabpils City Municipality was obtained by gathering the information on e-environment infrastructure of municipality, measuring the popularity of internet resources, evaluating e-management services, security level of information systems and data, as well as indirect indicators of people's skills in each of the municipalities.

Information for e-index assessment was collected mostly by interviewing municipal personnel and combined with the factual information provided by The State Employment Agency and The State Regional Development Agency

The study was conducted on 116 of 119 Latvian municipalities. Among the large cities of the Republic of Latvia Jekabpils Municipality was rated as the third best.

Jekabpils City Municipality has already done a lot to improve the e-management level, however, improvement of the e-environment and development never ceases.

New technology brings new opportunities and solutions.

What does the high evaluation of e-index in the municipality give to the citizens and entrepreneurs?

It is quick, convenient and effective approach to the public services of the local government. It is prompt, publicly accessible information about issued binding regulations, cultural and sports events and other spheres of city management that is available for internet users in their preferred way or preferred platform of social media.

Jekabpils City is on the internet.

Anna Aleksejeva

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
anna.aleksejeva@jak.lv

DARBA AIZSARDZĪBAS APMĀCĪBAS METODES

Atslēgas vārdi: darba aizsardzība, sadarbība, metodes

Darba aizsardzībā svarīga ir sociālā dialoga būtība. Tāpēc darba aizsardzības apgūšanas procesā būtiski ir pielietot tādas metodes, kas ne tikai labāk palīdz apgūt zināšanas, bet arī attīsta kritisko domāšanu, prasmi saskaņīt problēmas un rast to risinājumus, prasmi izteikt un aizstāvēt savu viedokli un uzklausīt citu cilvēku viedokļus. Šo mērķu sasniegšanai vispiemērotākās ir sadarbības metodes

Pētījuma mērķis ir izzināt sadarbības metožu pielietošanas iespējas darba aizsardzības studiju kursa apguvē, veikta audzēkņu aptaujas analīze un skolotāju interviju analīze.

Virzība uz izglītības mērķu sasniegšanu būs produktīva, ja mijiedarbības veids starp mācību procesā iesaistītajām personām (starp studentiem, vai jauniešiem un mācībspēkiem, vai lektoriem), izpaudīsies sadarbībā. Sadarbības prasmes nevar apgūt teorētiski, tās var iemācīties tikai darot, – gan kontaktnodarbībās, gan praktisko darbu stundās studentiem strādājot grupās un pielietojot sadarbības metodes. Sadarbības metožu pielietošana darba aizsardzības apguvē sekmē studentu mācīšanās motivāciju un labāku studiju kursa saturu apguvi, nodrošina veiksmīgāku sadarbību starp studentiem un mācībspēkiem.

Anna Aleksejeva

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
anna.aleksejeva@jak.lv

TEACHING METHODS OF OCCUPATIONAL SAFETY

Key words: labor safety, cooperation, methods

A very important thing in occupational safety is a core of a social dialogue. Therefore it is relevant to apply in occupational or workplace safety acquirement process such methods that not only help acquire knowledge better but also develop critical thinking, a skill to see problems and find their solutions, a skill to express and defend one's opinion and listen to the opinions of others. Cooperation methods are the best to reach these aims.

The aim of the research is to find out application possibilities of cooperation methods in acquirement of the study subject of occupational safety, the analyses of students' questionnaires and lecturers' interviews is carried out.

Movement towards the reaching educational aims will be productive, if the kind of interaction among people involved in the learning and teaching process (between students or young people and teaching staff or lecturers) is expressed in cooperation. Cooperation skills cannot be acquired theoretically; they can be learned only by doing – during the lectures and practical training as well, by working in student groups and using cooperation methods. Usage of cooperation methods in acquirement of occupational safety facilitates students' learning motivation and better acquirement of the content of the study subject, provides more successful cooperation between students and lecturers.

Oleksandr Andreev

Perto Mohyla Black Sea State University
10, 68-Desantnykiv Street, Mykolaiv, 54003, Mykolaiv, Ukraine
marymkr13@gmail.com

Mariia Mikirtycheva

Perto Mohyla Black Sea State University
10, 68-Desantnykiv Street, Mykolaiv, 54003, Mykolaiv, Ukraine
marymkr13@gmail.com

LOANS FROM THE IMF: START OF ECONOMIC DEVELOPMENT OR THREAT TO NATIONAL SECURITY

Key words: International Monetary Fund, IMF, crisis, national security, economic development

Research body: The aim of the research is to analyze the opportunities and threats for the economy that may be caused by lending from the IMF. In the research were used methods such as the analysis of scientific sources, comparison and prediction.

IMF allows to quickly cover the deficit of the balance of payments and get additional credit resources. However, the IMF is not a charitable organization. There is not only interest, but also strict requirements (unpopular reforms) which may harm the country in the long-run. Due to lack of targeted nature of loans, it is often used only to cover old debts, but not for economic development. A significant quota of the US (17.69%) allows to direct the assets of IMF in its favor. Serious miscalculations in relations with the IMF can be a threat to national security. In the 1980s the IMF forced Yugoslavia to stop the economic alignment of regions, which led to a civil war. Possibility of economic development is available only for countries having a significant quota or a well thought-out program for the use of funds. Loan from the IMF is rather a short-term solution, than the start of economic development.

Iveta Azarenkova

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
Azarenkova.iveta@jak.lv

PRODUKTA VIRZĪŠANAS VEIDU SPECIFIKA IEGUVES RŪPNIECĪBAS NOZARES UZŅĒMUMIEM

Atslēgas vārdi: produkta virzīšana, reklāma, tiešā pārdošana, pārdošanas veicināšana, peļņa

Ieguves rūpniecības nozarē ir sava specifika, kas jāņem vērā izvēloties piemērotāko produkta virzīšanas veidu.

Produkta virzīšana skar katru uzņēmumu, lai tas veiksmīgi realizētu savu produkciju un gūtu peļņu, tam ir jāizvērtē, kurš no produkta virzīšanas veidiem ir piemērotākais. Izvēloties jāizvērtē katra veida priekšrocības un trūkumi, kā arī izmaksas. No produkta virzīšanas ir atkarīga produkta dzīvotspēja, kā arī tas ir veiksmīgs iznākums cīņā ar konkurentiem.

Ieguves rūpniecības nozares uzņēmumiem pastāv iespēja pielietot visus četrus produkta virzīšanas veidus, piemērojot noteiktam klientu lokam.

Pētījums balstās uz konkrētu uzņēmumu, kurš darbojas ieguves rūpniecības nozarē, piedāvājot visa veida dolomīta produkciju.

Ieguves rūpniecības nozares uzņēmumiem efektīvākais produkta virzīšanas veids ir tiešās pārdošanas metode, kas paredz tiešā veidā uzrunāt klientu. Uzņēmumiem jāizmanto reklāmas iespējas, kā veidu piesaistīt potenciālos klientus ilgtermiņā ar nolūku paaugstināt apgrozījumu un peļņu. Patstāvīgajiem sadarbības partneriem saistošākā būs pārdošanas veicināšanas metode, jo iespēja piešķirt atlaides ir spēcīga motivācija turpināt sadarbību.

Iveta Azarenkova

Jekabpils Agrobusiness college

Pasta street 1, Jekabpils, Latvia

Azarenkova.iveta@jak.lv

SPECIFICS OF PRODUCT PROMOTION TYPES FOR BUSINESSES OF THE EXTRACTIVE INDUSTRY

Key words: product promotion, advertising, personal selling, sales promotion, profit

Extractive industries has its specific which has to be taken into account when choosing an appropriate type of product promotion.

Product promotion affects every company to successfully sell their products and make a profit, so it is necessary to consider which type of the product promotion is the most appropriate. It is important to examine each type's advantages and disadvantages, as well as its costs. From product promotion depends the viability of the product, as well as a successful outcome of the battle with competitors.

Extractive industry has a possibility to use all four types of product promotion, applying each to certain type of customers.

This study is based on an existing company, which operates in the extractive industry, offering all kinds of dolomite products.

For companies in the extractive industry the most effective way to promote the product is a direct sales method, which provides a direct way to reach the customer. Businesses need to use advertising, as a way to attract potential customers in the long term, to increase turnover and profits. For regular partners the most attractive will be a sales promotion method, since the possibility of granting discounts is a strong motivation to continue to cooperate.

HOW MOTIVATE UKRAINIANS INVEST IN THE ECONOMY OF OWN COUNTRY?

Key words: investments, primary stock market, money and physical capital, multiplier of investments

The goal of the research is to find out how to motivate the Ukrainians to invest in own economy. Methods which were used are scientific abstraction, analyses, statistical, economic modeling. Investment is a powerful tool. In the short-term the investments cause increase of aggregate demand and increase of production. In the long-term aggregate supply is changed. Government and National Bank should focus on such tasks as restoring confidence to banks and promotion of increasing stock exchange authority. Confidence in banks can be restored by stricter license, clear functioning of system of deposit guarantee and spreading of information about financial operations. There is a tendency of increasing the index of wearing out of physical capital so entrepreneurs should restore it. And as result: to motivate the Ukrainians to invest the state needs restoring confidence of citizens to banks; spreading information about stock exchanges (primary market); giving benefits businesses which restore physical capital.

Alīna Dzeniša

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
alina.dzenisa@inbox.lv

INVENTARIZĀCIJAS VEIDI UN VEIKŠANAS KĀRTĪBA SIA „DARING”

Atslēgas vārdi: gada inventarizācija, inventarizācijas nolikums, inventarizācijas saraksts

Inventarizācija ir gada pārskata pamats. No inventarizācijas precizitātes un grāmatvedības pamatprincipu ievērošanas ir atkarīga gada pārskata kvalitāte. Sastādot gada pārskatu, atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem dokumentiem, ir jāveic visu saimniecisko līdzekļu, prasību un saistību faktisko attlikumu konstatēšana. Obligāti inventarizācijas ir jāveic uzņēmumam uzsākot darbību, pārskata gada beigās, lietu nodošanas un pieņemšanas datumā, zādzību, jaunprātību gadījumos, likvidējot, reorganizējot sabiedrību, kā arī pēc tiesību aizsardzības iestāžu pieprasījuma.

SIA „Daring” inventarizācijā konstatētās starpības iegrāmato saskaņā ar īpašnieka norādījumiem. SIA „Daring” kases dokumentu noformēšana un uzglabāšana tiek veikta, ievērojot Latvijas Republikas likumus, un inventarizācijā tiek apstiprināta naudas līdzekļu atbilstība grāmatvedības reģistru informācijai. SIA „Daring” inventarizācija tiek veikta atbilstoši likumam „Par grāmatvedību” un „Gada pārskatu likums”, kā arī Ministru kabineta noteikumiem Nr. 585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”. Inventarizācijas rezultātu atspoguļošana uzskaites reģistros tiek veikta, ievērojot likumā noteiktos termīus. SIA „Daring” nav izstrādāti grāmatvedības organizācijas dokumenti, kas nosaka skaidras vai bezskaidras naudas avansu izlietojumu un noteikumi par avansa izsniegšanu un norēķināšanās kārtību.

SIA „Daring” inventarizācijas kvalitātes nodrošināšanai nepieciešams aktualizēt grāmatvedības organizācijas dokumentus par avansa izsniegšanu un izlietojumu. SIA „Daring” būtu jāizstrādā noteikumi par avansa izsniegšanu un izlietošanu, norēķināšanās kārtību atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” izmaiņām.

Alīna Dzeniša
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta Street 1, Jekabpils, Latvia
alina.dzenisa@inbox.lv

THE TYPES OF INVENTORY ORGANIZED AND CARRIED OUT BY „DARING LTD” ACCOUNTING DEPARTMENT

Key words: year-end inventory, inventory regulation, inventory list

Inventory is the basis of the annual report. The accuracy of the inventory and accounting principles depend on the quality of reporting. In drawing up the annual report in accordance with the regulations of the Latvian Republic, it is necessary to find out the balance for all economic resources, claims and liabilities. Mandatory inventory is carried out when setting up a company, at the end of the year, on the date of the referral and adoption, theft, abuse cases, liquidation, reorganization of the company, as well as on demand from the law enforcement authorities.

The difference identified at the inventory has to be recorded in accordance with the instructions by the owner of „Daring Ltd”. Preparation and keeping of cash documents of „Daring Ltd” is carried out in accordance with the laws of the Republic of Latvia, and the correspondence of funds to the information of accounting records is confirmed by the inventory. Inventory in „Daring Ltd” is carried out in accordance with the Law „On accountancy” and „Annual Report Law”, as well with Regulations No 585 „Regulations on conduct and organization of accountancy” of the Cabinet of Ministers. The reflection of inventory results in the accounting files is carried out in accordance with terms stated in the law. „Daring Ltd” has not developed accounting documents that define the disposition of the cash or non-cash advance and regulations on issuance of the advance and procedure of settlements.

To ensure the quality of inventory it is necessary to update the documents of the accounting organization for the issuance and use of the advance. Provision should be made for an advance issuance and utilization of the settlement procedure in accordance with the changes in the law „On Personal Income Tax”.

Renāte Gaidele
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
gaidele.renate@jak.lv

PIRCĒJU RĪCĪBAS ANALĪZE ĀTRO KREDĪTU IZVĒLES PIENEMŠANAS PROCESĀ

Atslēgas vārdi: nebanku kredītdevēju iestādes, pircēju rīcību ietekmējošie faktori, vajadzība pēc ātro kredītu pakalpojumu sniedzējiem

Liela daļa sabiedrības uzskata, ka nebanku kredītdevēju iestāžu attīstības tendence ir strauja tādēļ, ka patērētāju finansiālais stāvoklis ir zems un nav stabilu

ienākumu, tomēr tas ir tikai viens no faktoriem, kuru ietekmē notiek nebanku kredītdevēju nozares attīstība. Lai noskaidrotu citus faktorus, kas ietekmē vajadzību pēc ātro kredītu pakalpojumu sniedzējiem, tika veikts pētījums, kura mērķis bija izpētīt pircēju rīcību un to ietekmējošos faktorus izvēloties nebanku patēriņtāju kreditēšanas pakalpojumus. Pētījuma ietvaros tika izpētīta teorija par patēriņtāju rīcību un lēmumu ietekmējošajiem faktoriem, analizēta nebanku kredītdevēju nozares darbība Latvija, veikta interneta aptauja un iegūto datu analīze. Veiktā pētījuma rezultāti liecina, ka faktori, kas ietekmē vajadzību pēc ātro kredītu pakalpojumu sniedzējiem, ir ne tikai patēriņtāju finansiālais stāvoklis, bet arī patēriņtāju dzīvesveids un personiskās īpašības.

Renāte Gaidele

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
gaidele.renate@jak.lv

BUYER BEHAVIOR ANALYSIS IN SELECTING THE NON-BANK LENDING SERVICES

Key words: non-bank lending services, buyer behavior influencing factors, reasons for needing non-bank lending services

Much of the public believes that non-bank creditor institutions development trend is rapid because the financial situation of consumers is low and they have no steady income, however, it is only one of the factors which affect the non-banking lending services sector. To find out other factors that influence the need for quick loan service providers, was made the study, which aim was to investigate the behaviour of the buyer and their influencing factors in selecting the non-bank consumer lending services. In the study is included the research of theory about consumer behaviour and influencing factor analysis, also the study includes the non-bank sector analysis in Latvia, an internet poll and analysis of the data obtained. Study results suggest that factors that influence the need for quick loan service providers are not only consumers' financial situation, but also the consumer lifestyle and personal qualities.

Guna Gavare

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
gavare.guna@jak.lv

KOMANDĒJUMU IZDEVUMU UZSKAITES NOZĪMĀGUMS

Atslēgas vārdi: komandējums, komandējuma izdevumi, norēķinu personas pienākumi, atbildība

Latvijā kārtību, kādā atlīdzināmi izdevumi, kas saistīti ar mācību, darba un dienesta komandējumiem, komandējumu izdevumu kompensācijas normas, kā arī kompensāciju normas par izdevumiem, kas saistīti ar darba braucieniem nosaka ministru kabineta noteikumi Nr. 969 Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi. Neievērojot šos noteikumus vai apzināti pārkāpjot, mēģinot iegūt papildus labumu, gan darba ņēmējs, gan arī darba devējs ir atbildīgi par

iespējamajām sekām, kas var ietekmēt gan turpmāko profesionālo darbību, gan arī personīgo dzīvi. Lai pamatotu komandējumu izdevumu uzskaites svarīgumu, tika pētīti tiesu nolēmumi, kas saistīti ar komandējuma izdevumiem, Latvijas tiesu praksē. Noskaidrots, ka Latvijas tiesu praksē saistībā ar komandējuma izdevumiem pārsvarā ir divu veidu lietas, civillietas, kur darba devējs rīkojas negodprātīgi, neizmaksājot darbiniekam pienākošos atlīdzību par komandējuma izdevumiem un krimināllietas par krāpšanu (KL 177p.), kur darbinieki iesniedzot viltotus attaisnojuma dokumentus mēģina iegūt sev papildus naudas līdzekļus, par ko draud pat brīvības atņemšana līdz 3gadiem. Tas pamato, ka ir nepieciešams ļoti atbildīgi izturēties pret attaisnojuma dokumentu uzskaiti. No iepriekš minētā izriet šī darba mērķis – pamatot komandējuma izdevumu uzskaites nozīmīgumu, uzsverot iesaistīto personu pienākumus un atbildību.

Guna Gavare

Jekabpils Agrobusiness College

Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia

gavare.guna@jak.lv

THE SIGNIFICANCE OF OFFICIAL TRAVEL EXPENSES ACCOUNTANCY

Key words: official travel, official travel expenses, payment duties of persons, liability

In Latvia the procedures by which expenses relating to study, work and service travels (hereinafter – official travel) shall be reimbursed, the norms for the compensation of official travel expenses, as well as the norms for the compensation for expenses relating to work travels are prescribed in Regulations of the Cabinet of Ministers No. 969 „Procedures for Reimbursement of Expenses Relating to Official Travels.” Breaking these rules to get extra benefits, both employer and employee are responsible for potential consequences that may affect career as well as personal life. To substantiate the importance of official travel expenses accountancy, there have been researched judgments of courts, relating to official travel expenses in Latvian jurisprudence. Mostly in Latvian jurisprudence relating to official travel expenses are two kinds of cases, civil cases when employers do not reimburse travel expenses and criminal cases (The Criminal Law, section 177. Fraud) when employees submitted fictive source documents trying to get extra money. The applicable punishment is deprivation of liberty for a term up to three years. Previously listed fact substantiates that it is very important to use liable source documents accountancy. The aim of the research is to substantiate the significance of official travel expenses accountancy emphasising involved persons duties and liabilities.

Natalija Gerasimova
Zemgales plānošanas reģions
Jaunā iela 31c, Jēkabpils, Latvija
natalija.gerasimova@zpr.gov.lv

ZEMGALES ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2030 ZEMGALES ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2020

Atslēgas vārdi: Zemgales plānošanas reģions, attīstības plānošana, esošā situācija

Zemgales Plānošanas reģions nodrošina reģiona attīstības plānošanu, koordināciju, pašvaldību un citu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību. Kā arī plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības galvenos pamatprincipus, mērķus un prioritātes.

2014.gada sākumā tik uzsākta Zemgales Ilgtspējīgas Attīstības stratēģija 2030 un Zemgales attīstības programma 2015-2020.

Izstrādātā stratēģija ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka plānošanas reģiona ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu. Savukārt programma ir ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes, to īstenošanai paredzētais pasākumu kopums un īstenošanas uzraudzības kārtība. Tāpat abiem dokumentiem izstrādāta kopīga sadaļa – esošās situācijas raksturojums, kurā raksturota un analizēta reģiona un tajā ietilpstoto pašvaldību attīstība, noskaidrotas reģiona attīstības tendences, problēmas un izaugsmes iespējas.

Attīstības programmas stratēģiskajā daļā ir definētas sešas vidējā termiņa attīstības prioritātes, noteikti rīcības virzieni attīstības prioritāšu sasniegšanai un sasniedzamie rezultāti. Īstenojot attīstības prioritātes, jāņem vērā divas horizontālās prioritātes.

Natalija Gerasimova
Zemgale Planning Region
Jauna iela 31c, Jekabpils, Latvia
natalija.gerasimova@zpr.gov.lv

STRATEGY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN ZEMGALE 2030 ZEMGALE DEVELOPMENT PROGRAM 2020

Key words: Zemgale Planning region, development planning, existing situation, spatial planning

Zemgale Planning region administration is a regional authority, whose main purpose is to plan regions' development, cooperation coordination of municipalities, NGO's and state institutions. As well it sets basic principles of long term development, objectives and priorities.

In the beginning of year 2014 elaboration of planning documents „Strategy for Sustainable Development in Zemgale 2030” and „Zemgale Development Program 2015–2020” started.

The Strategy is a long term spatial development plan for territory that sets regions long term vision, strategic objectives, priorities and spatial development perspective. But the Program is implementation document for Strategy that sets medium-term priorities, package of measures and supervision system of

implementation progress. For both documents there is also developed a common section – the existing situation, which describes and analyses the characteristics of the region and the development of local municipalities, the regional development trends, problems, and opportunities for growth.

To reach six medium-term development priorities the strategic part of development program defines more detailed set of activities and results. During implementation of program two horizontal priorities must be taken into account.

Ilga Ģile

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
gile.ilga@jak.lv

DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMO MĀJU PĀRVALDĪŠANAS PROCESA UZLABOŠANAS IESPĒJAS BIEDRĪBĀ „KRAUJIEŠI”

*Atslēgas vārdi: kopīpašums, pārvaldīšanas process, ēku energoefektivitāte,
renovācijas projekts*

Nekustamā īpašuma pārvaldīšanas nozare Latvijā attītās strauji. Svarīgi, lai īpašuma pārvaldīšanā strādā profesionāli un dzīvokļu īpašnieki tiem var uzticēties. Viens no dzīvojamo māju pārvaldīšanas veidiem ir dzīvokļu īpašnieku biedrība. Biedrība Kraujieši pārvalda 4 dzīvojamās mājas Gārsenes pagasta Kraujas ciemā.

Biedrība Kraujieši namu pārvaldīšanu veic atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma un saistošo noteikumu prasībām. Biedrība strādā ar pozitīviem finanšu rādītājiem, veic atsevišķus darbus ēku energoefektivitātes paaugstināšanai.

Pārvaldes procesa uzlabošanai nepieciešams piesaistīt jaunus īpašniekus, komunikācijas pilnveidei izveidot pastkastītes, energoefektivitātes paaugstināšanai izvērtēt lokālās tāmes. Vispārējie būvdarbi – jumta seguma nomaiņa un siltināšana saturu. Komunālo pakalpojumu sniedzējam uzstādīt ūdens skaitītājus. Piesaistīt ESF līdzekļus mājas Kraujas-2 sitināšanai.

Ilga Ģile

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta Street 1, Jekabpils, Latvia
gile.ilga@jak.lv

INPROVEMENT POSSIBILITIES OF RESIDENTIAL MANAGEMENT PROCESS OF THE APARTMENT HOUSES IN THE SOCIETY „KRAUJIEŠI”

*Key words: joint ownership, management process, energy efficiency of buildings,
renovation project*

Management of immovable property is developing rapidly in Latvia. It is relevant that professionals work in property management so that apartment owners can trust them. One kind of residential housing management is society of apartment

owners. Society „Kraujieši” manages four apartment houses in the village Krauja in Garsene parish.

Society „Kraujieši” performs residential housing management according to the requirements of „Management of Residential Housing Law” and other compulsory regulations. Society has positive financial indicators, introduces separate tasks for improvement of energy efficiency.

To improve management process, it is necessary to attract new owners, to provide new postboxes for communication improvement, assess local estimates to increase energy efficiency. The followings tasks are general construction work – changing a roof cover and insulation, installing water meters for public utilities provider, raising ESF funds for insulation of the house Kraujas 2.

Roberts Glaudiņš

Jekabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
roberts.glaudins@jak.lv

KVALITĀTES VADĪBAS UN PROCESU ORGANIZĒŠANAS RISINĀJUMI ORGANIZĀCIJĀS

Atslēgas vārdi: kvalitātes vadība, kvalitātes sistēmas, kvalitātes prasības, procesu organizēšana

Pētījumā tiek analizēta esošā situācija kvalitātes vadības un procesu organizēšanas jomās, to dažādība. Tieki apzināti formulējumi, jēdzieni un dažādās prasības attiecībā uz kvalitāti, uz kvalitātes kritērijiem, procesu organizēšanu.

Darba ietvaros tiek izpētītas dažādas iespējas uzņēmumiem un iestādēm apliecināt savas saražotās produkcijas, savas darbības, sniegtā pakalpojuma atbilstību noteiktām kvalitātes prasībām Latvijas Republikas, Eiropas Savienības un pasaules atbilstošajās institūcijās. Tieki pētīti normatīvie akti, kuri reglamentē kvalitātes vadības prasības un procesu organizēšanu organizācijās.

Pētījuma pamatā ir informācijas avotos sniegtās informācijas par kvalitātes vadības un procesu organizēšanas risinājumiem uzņēmumos un iestādēs apskats.

Darba mērķis: Veikt informācijas avotu apskatu par kvalitātes vadības un procesu organizēšanas risinājumiem organizācijās.

Darba uzdevumi:

1. Analizēt informācijas avotus par kvalitātes vadības un procesu organizēšanas risinājumiem organizācijās.

2. Izveidot kopsavilkumu par informācijas avotiem par kvalitātes vadības un procesu organizēšanas risinājumiem organizācijās.

Pētījuma metodes: Informācijas avotu apskats un analīze.

Rezultāti:

Apzināti starptautiskie, ES, LR, normatīvie akti, kas reglamentē kvalitātes vadības un procesu organizēšanas risinājumus. Ir veikts atbilstošo informācijas avotu apskats un analīze.

SOLUTIONS OF QUALITY MANAGEMENT AND PROCESSES ORGANIZING IN ORGANIZATIONS

Key words: quality management, quality systems, quality requirements, process organization

The research analyses the current situation in the areas of quality management and organization of the processes, their diversity. There have been studied formulations, concepts and different requirements in terms of quality, quality criteria, process organization.

During the work there have been studied different options for companies and institutions to demonstrate the adequacy of their production, their activities, the provided service to certain quality requirements of Latvian Republic, the EU and the world relevant institutions. There have been studied the laws and regulations that regulate the requirements of quality management and the process of organization in institutions.

The study is based on the review given in the information sources about the quality management and the solutions of the process organization in companies and institutions.

The Aim of the Work: To perform a review of the sources of information about the solutions of quality management and the organization of processes in organizations.

The tasks of the Work:

1. To analyse the information sources about the solutions of the quality management and organization of processes in organizations.
2. To form the summary about the information sources about the solutions of the quality management and organization of processes in organizations.

The Methods of the Research: The information sources review and analyses.

Results:

There have been studied international, EU, LR laws and regulations that regulate the solutions of the quality management and process organization. There have been carried out the review and analysis of the appropriate information source.

Vineta Gutāne
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
vineta.gutane@jak.lv

Aigars Māliņš
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
malins.aigars@jak.lv

ACCOUNTING SOFTWARE IN LATVIA

Key words: Accounting software, companies, labour market, data safety, information technologies

Demand in Latvian companies for skilled financial accounting specialists, who manage, administer are able to apply in their everyday work enterprise resource planning systems, has increased, because information technologies are developing all the time and in all the sectors. Jekabpils Agrobusiness College prepares accounting specialists for labour market in Latvia. To improve student's training process and integrate successfully a specialist in labour market environment, there were questioned accountants of Latvian companies and governmental institutions about applied accounting software.

153 respondents took part in the questionnaire, 22 % of them work in governmental institutions, 78 % – in private sector. From private sector 46 % use accounting software Zalktis, 24 % – Tildes Jumis, 7 % – Horizon, 4 % – 1C. However, in governmental institutions most popular is Horizon, that makes – 35 %.

Evaluating the results of the questionnaire, for advanced implementation of study process in Jekabpils Agrobusiness College and successful integration in the labour market, it is advisable to use the following accounting software: Zalktis, Tildes Jumis and Horizon.

Olena Horburova
Petro Mohyla Black Sea State University
68 Desantnykiv, 10 str, Mykolayiv, Ukraine
lenyyha@gmail.com

FEATURES OF POVERTY IN THE TRANSITION ECONOMY OF UKRAINE

Key words: poverty, transition economy, low standards of living

Poverty among the employed population is the main feature in the transition economy of Ukraine. The minimum monthly wage in Ukraine currently is determined at the level of 1254,54 UAH (49,72 Euro). However, it is much lower, than in the countries characterized by transformation processes (Belarus – 128,97 Euro, Romania – 140 Euro).

Consumption of basic foodstuffs by average Ukrainian is a third less than a real necessity according to the Institute of hygiene. Thus, significant limitations in consumption reduce the amount of the consumer basket and lead to deterioration of the conditions of the population existence.

Research of Institute of Demography and Social Studies of NAS of Ukraine

indicates a high level of marginalization of society, due to transition processes. Further differentiation of the population in Ukraine may lead to increase of the number of population under the risk of poverty and can contribute to the increase of chronic poverty.

Significant is the impact of the activities of the shadow economy, which make difficult assessment of the poverty's real state in the country, and restrain the overcoming of this phenomenon.

Thus, poverty in Ukraine has its own features, firstly explained by transition processes. Therefore, measures for reducing of unemployment, and, as a consequence, the increasing of production, should be provided, that is relevant in the transition economy of Ukraine.

Jolanta Koškorjova

Rēzeknes Augstskola

Atbrīvošanas aleja 90, Rēzekne, Latvija

jolanta.koskorjova@inbox.lv

DARBA ALGA BALTIJAS VALSTĪS

Atslēgas vārdi: darba alga, Baltijas valstis, reģioni, Latvija, Lietuva, Igaunija

Darba alga Baltijas valstīs ir aktuāla tēma, jo ir zināms, ka Latvijā pastāv darba algas atšķirības dažādu faktoru ietekmē. Pēc autora domām, visvairāk darba algas atšķiras pa reģioniem, jo apskatītajās valstīs statistiskie reģioni nav vienlīdz labi attīstīti.

Pētījuma mērķis: noskaidrot darba algas atšķirības Baltijas valstu statistiskajos reģionos.

Pētījuma objekts: darba alga.

Izmantotās pētījuma metodes: monogrāfiskā, ekonomiskās un statistiskās analīzes metodes.

Igaunijā ir lielākās darba algas Baltijas valstīs, bet Lietuvā – mazākās. 2014. gadā Lietuvā darba alga bija 289,62EUR, Latvijā – 320 EUR un Igaunijā – 355 EUR.

2014. gada 3. ceturksnī visaugstākā mēneša vidējā bruto darba samaksa bija Igaunijā – 977 eiro, bet zemākā Lietuvā – 697 eiro. Gada laikā vidējā bruto alga straujāk pieauga Latvijā – par 7,4%, Igaunijā – par 5,0%, bet Lietuvā – par 4,3%.

Katrā no trijām valstīm pastāv darba samaksas atšķirības pa reģioniem. Turklat Igaunijā darba samaksas starpība starp reģionu ar augstāko darba samaksu un zemāko darba samaksu ir 666 EUR, kas ir gandrīz puse no lielākās darba samaksas.

Jolanta Koskorjova

Rezekne Higher Education Institution

Atbrivosaanas aleja 90, Rezekne, Latvia

jolanta.koskorjova@inbox.lv

WAGES IN THE BALTIC STATES

Key words: wage, Baltic States, regions, Latvia, Lithuania, Estonia

Wages in the Baltic States is an urgent topic, as it is known that there are wage differences which are influenced by various factors in Latvia. Therefore the interest emerged to explore the factors that influence the amount of minimum wage and

wages in general also in the neighbouring countries which are washed by the Baltic Sea. The author of the study believes that most of all wages differ by region, since statistical regions are not developed equally in these countries.

The aim of the research: to investigate the wage differences between statistical regions of the Baltic States.

The object of the research: wage.

In this study the following research methods have been employed: monographic, economic and statistical analysis methods.

The highest wages in the Baltic States are in Estonia, but the lowest in Lithuania. In 2014 the minimum average gross wage in Estonia was 355 EUR, in Latvia – 320 EUR, but in Lithuania – 289.62 EUR.

In the 3rd quarter of 2014 the highest monthly average gross wage was traced in Estonia – 977 EUR, but the lowest in Lithuania – 697 EUR. Within a year the average gross wage faced a dramatic increase in Latvia – by 7.4%, in Estonia – by 5.0%, but in Lithuania – by 4.3%.

In every of these three countries there are wage differences by regions. Furthermore, in Estonia wage differences between the region with the highest wage and the region with the lowest wage is 666 EUR that is almost a half of the highest wage

Dagnija Kotāne

Rēzeknes Augstskola

Atbrīvošanas alejā 115, Rēzeknē, Latvija
dagnija.kotane@tvnet.lv

MĀRKETINGA KOMUNIKĀCIJU PIELIETOJUMS SIA „SCANDAGRA LATVIA”

Atslēgas vārdi: lauksaimniecība, mārketinga komunikācijas, reklāma, tiešais mārketing

Lauksaimniecības nozare ir viena no tām nozarēm, kas spēlē būtisku lomu reģionālajā ekonomikā. Šī nozare pastāv ciešā mijiedarbībā ar dabu, tāpēc būtiskas ir rūpes par pilnvērtīgu augsti un aizsardzības līdzekļiem augiem, kā arī par kvalitatīvu barību mājlopiem. Latvijā ir salīdzinoši maz uzņēmumu, kas piedāvā lauksaimniecības produkciju. Kā viens no vadošajiem uzņēmumiem šajā jomā ir SIA „Scandagra Latvia”. Latvijas tirgū tas ir pazīstams kopš 2009.gada un piedāvā lauksaimniecības produkciju augkopības un lopkopības saimniecībām. Pētījuma mērķis ir izpētīt, kādas mārketinga komunikāciju metodes izmanto SIA „Scandagra Latvia” piedāvājot produkciju pircējiem.

Pētījuma uzdevumi:

- 1) raksturot SIA „Scandagra Latvia” darbības sfēru;
- 2) izpētīt SIA „Scandagra Latvia” izmantotās mārketinga komunikāciju metodes un to ietekmi uz pircēju izvēli;
- 3) izdarīt secinājumus un izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidošanai mārketinga komunikāciju jomā.

Pētījuma metodes: monogrāfiskā metode; analīzes metode; grafiskā metode. Pētījuma rezultātā tika secināts, ka SIA „Scandagra Latvia” savā darbībā aktīvi

izmanto tiešo mārketingu, kad pircēji tiek individuāli uzrunāti un tiek piedāvāti produkti. Mārketinga komunikāciju aktivitātes augkopības produktiem pastiprināti tiek pielietotas balstoties uz sezonalitāti, tas ir, pavasarī pirms graudaugu ražas un rudenī pēc graudaugu ražas. SIA „Scandagra Latvia” pircējiem galvenie izvēles kritēriji ir produkcijas kvalitāte un cena.

Dagnija Kotāne

Rezekne Higher Education Institution

Atbrīvošanas alejā 115, Rēzekne, Latvia

dagnija.kotane@tvnet.lv

MARKETING COMMUNICATION APPLICATION OF LIMITED LIABILITY COMPANY „SCANDAGRA LATVIA”

Key words: agriculture, marketing communications, advertising, direct marketing

The agricultural sector is one of the sectors that plays an essential role in the regional economy. This industry exists in tight interaction with nature, so it is significant to concern for the wholesome soil and plant protection products, as well as high-quality feed for livestock. In Latvia there are relatively few companies that offer agricultural production. One of the leading companies in this field is Llimited liability company „Scandagra Latvia”. In Latvian market it is known since 2009 and it offers the agricultural production of the crop and livestock farms.

The objective of research: Examine what marketing communication methods are used offering products to customers.

Research tasks:

1) to characterize Llimited liability Company’s „Scandagra Latvia” sphere of activity,

2) to explore Limited Liability Company’s „Scandagra Latvia” used marketing communication methods and their impact on the choice of the customer,

3) to promote conclusions and proposals for improving the company’s marketing communications.

Research methods: monographic method; method of analysis; graphic method.

In the result of the research was concluded that Limited liability Company „Scandagra Latvia” in its operation actively uses direct marketing, when customers are individually addressed and offered products. Marketing communication activities for crop products are used based on seasonality, that is, in the spring before the crop harvest and autumn after cereal harvest. The main criteria for customers of the Limited liability Company „Scandagra Latvia” for selecting the product are quality and price.

JAUNIEŠU FINANŠU DROŠĪBA E-VIDĒ

Atslēgas vārdi: finanšu drošība, e-vide, jaunieši, risinājumi

Informācija par finanšu drošību „virtuālajā pasaule” ir ļoti ierobežota, tā visbiežāk ir lasāma kredītiestāžu mājas lapās. Vairums jauniešu necenšas meklēt informāciju par drošiem norēķiniem internetā.

Aptaujāti jaunieši vecumā no 15 – 19 gadiem, lai uzzinātu cik viņi ir zinoši par finanšu drošības jautājumiem e-vidē. Aptaujāti 166 sievietes un 114 vīrieši. Mērķis noskaidrot jauniešu zināšanas un paradumus saistībā ar finanšu drošību e-vidē. Uzdevumi aptaujāt jauniešus, apkopot un analizēt rezultātus, identificēt problēmas un rast problēmu risinājumus.

Jaunieši nav pietiekami informēti un paši nemeklē informāciju par drošību norēķinoties internetā, lielisks risinājums būtu kredītiestādēm, policijai, veidot sociālās kampaņas par interneta lapas drošības pazīmēm, parolu glabāšanas drošību u.fxml. Bankas kartes PIN kodu glabāšanas makā problēma risināma šādi – kartes kodu šifrētā veidā iekļaut mobilā telefona kontaktu sarakstā. Problēma, kas saistīta ar parolu nodošanu citiem, risināma organizējot tikšanās ar policijas pārstāvjiem, lai viņi skaidrotu, kas draud par negodprātīgu rīcību ar citas personas finanšu datiem. Kredītiestādēm internetbankās vajadzētu pievienot reklāmas, infografikas vai cita veida informāciju tieši par drošiem norēķiniem e-vidē. Veidot lekciju ciklus jauniešiem skolās kopā ar banku darbiniekiem, IT speciālistiem dalīties pieredzē par finanšu drošības jautājumiem.

FINANCIAL SECURITY OF YOUTH IN THE E-ENVIRONMENT

Key words: financial security, e-environment, youth, solutions

Information about financial security in the „virtual world” is very limited, it is mostly published on webpages of credit institutions. Most young people do not try to look for information about secure payments on the Internet.

There were questioned young people aged between 15 – 19 years, to find out how aware they are about financial security issues in the e-environment. There were questioned 166 women and 114 men. The aim was to clarify knowledge and habits of young people regarding financial security in the e-environment. The tasks were to question young people, sum up and analyze findings, identify problems and provide problem solutions.

Young people are not enough informed and do not look for information themselves about security while settling up accounts on the internet, a perfect solutions for credit institutions, the police would be promoting social campaigns about security features of websites, security of password storage etc. The problem

of storage PIN codes of bank cards in a wallet could be solved as following – include a card code in an encrypted form in the contact list of a mobile phone. The problem connected with telling the passwords the others ought to be solved by organizing meetings with the police representatives, so that they could explain, what punishment can be enforced about dishonest conduct with financial data of another person. Credit institutions ought to add adverts, infograms or other information to the internet banks straight about secure payments in the e-environment. It would be necessary to arrange courses of lectures in schools for young people together with bank employees, IT specialists also ought to share their experience in issues of financial security.

Dāvis Lazdiņš

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
lazdins.davis1@jak.lv

Silvija Strušele

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
silvija.strusele@jak.lv

LIETIŠKĀ ETIKĒTE BIZNESĀ CILVĒKAM

Atslēgas vārdi: etikete, vizuālais tēls, karjera

Lietišķā etikete ir pieklājības un uzvedības normu kopums, kas atvieglo un veicina savstarpējo komunikāciju, veidojot veiksmīgu saskarsmi lietišķajā vidē. Lietišķā etikete ir kā valodu prasmes, kurās jums palīdz saprasties vienam ar otru. Biznesa etikete ir viena no mūsu profesionālajām kvalitātēm.

Lietišķā etikete ir ķermeņa un žestu valodas pozitīvā vai negatīvā ietekme saskarsmes kultūrā. Tā ir sasveicināšanās un atvadīšanās, rokasspiediens. Tā ir prasme pārzināt tāluņa lietošanas etikete. Lietišķo etiķi veido priekšnieka un padotā attiecības, kā arī attieksme pret klientu. Nozīmīga loma ir arī apgērbam, tā krāsai un kā tas psiholoģiski ietekmē saskarsmes procesu.

Etiķetes ievērošana ir priekšnosacījums veiksmīgai karjerai, un tās nezināšana neatbrīvo no atbildības. Nav iespējams radīt otru pirmo iespaidu.

Tāpat jābūt ar etiķetes normu ievērošanu biznesā, jo profesionālas manieres palīdzēs iegūt labu reputāciju un biznesa partneru cieņu.

Lietišķā etikete noder organizējot darbu un sazinoties ar sadarbības partneriem vai klientiem gan rakstiski, gan tikšanās laikā. Lietišķās etiķetes ievērošana ir nozīmīgs priekšnoteikums veiksmīgai karjeras attīstībai.

Dāvis Lazdiņš
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
lazdins.davis1@jak.lv

Silvija Strušele
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
silvija.strusele@jak.lv

BUSINESS ETIQUETTE FOR BUSINESSMAN

Key words: *etiquette, visual image, career*

Business etiquette is a set of politeness and behaviour norms, which facilitates and promotes mutual communication. It makes a successful communication in the business world. Business etiquette is just like language skills that help you understand each other. Business etiquette is one of our professional qualities.

Business etiquette is a positive or negative influence of body and gestures language in culture of communication. It is a greeting and leave-taking, handshake. It is a skill to manage phone usage etiquette. Business etiquette is also created by relationships between a superior and a subordinate. Clothing also has an important role, its colour and how it affects psychologically a communication process.

Following etiquette is a precondition for a successful career. Etiquette ignorance does not absolve of responsibility. It is impossible to create a second first impression.

Etiquette norms observance in business – professional manners will help get a good reputation and respect from business partners.

Business etiquette is useful for organizing work and communicating with business partners or customers in writing or in the meeting time. Following etiquette is a relevant precondition for a successful career development.

Igor Malyy

Petro Mohyla Black Sea State University
68 Desantnykiv Str., 10, Mykolaiv, Ukraine
imallyua@meta.ua

STATE QUOTAS RATE AS THE MEASURE OF STANDARD OF LIVING

Key words: *macroeconomics, state quotas, GDP per capita, correlation, state expenditures, standard of living*

Year by year it can be observed such interesting tendency: the level of state quotas (expenditures, % of GDP) is constantly increasing. The same thing is happening to GDP per capita (means the standard of living). So there seems to be correlation. It was investigated with a help of statistical methods. Among 23 chosen developed countries (USA, Italy, Canada, GB, etc.) the correlation coefficient between state quote and GDP per capita was only $\eta=5.5\%$. Another indicator, such as correlation was equal to $r=9.5\%$. If the sample was increased up to 179 countries, the correlation would be $r=29\%$. As it can be seen state quotas rate does not influence GDP per capita (means the level of life). This can be easily proved if we compare two countries: Ukraine and Hungary have quotas rate about 49%, Ukrainian GDP per capita is \$7423, Hungarian one is \$20065. So, there is no correlation at all observed. GDP per capita depends on many factors: economic situation, level of

scientific progress, fiscal and monetary policy, number of population, trade balance. State quotes rate is not very informative indicator. Much more important role plays the structure of state expenditures.

Eleonora Martemjanova
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
eleonora.martemjanova@jak.lv

PROBLĒMISKO MĀCĪBU LOMA FINANŠU GRĀMATVEDĪBAS APGUVĒ

Atslēgas vārdi: problēmiskais izklāsts, problēmsituācijas, problēmuzdevumi, problēmjautājumi

Jēkabpils Agrobiznesa koledžā par darbu ar studentiem veikts pētījums ar mērķi – izvērtēt problēmisko mācību ietekmes mijšakarības ar studentu mācību darba sasniegumiem kvalifikācijas eksāmenos. Uzsākot pētījumu, izvirzīta Pētījuma hipotēze: Ja tiek izmantotas problēmiskās mācības grāmatvedības nodarbībās, palielinās studentu mācību darba sasniegumi kvalifikācijas eksāmenos.

Problēmiskās mācības ir īpašs mācību tips. Problelmiskās mācības balstās uz šādiem mācību elementiem: problēmiskais izklāsts, problēmsituāciju veidošana, problēmuzdevumu risināšana, problēmjautājumu noskaidrošana. Ieviešot problēmiskās mācīšanās metodes Finanšu grāmatvedībā, īstenojas trīs funkcijas:

1. Dziļa zināšanu apguve, to radošas izmantošanas līmenī;
2. Izziņas un zinātniskās domāšanas metožu apguve;
3. Radošas darbības pieredzes, iezīmiņu, procedūru apguve.

Latvijā nodokļu un grāmatvedības likumdošana mainās strauji, grāmatvežiem jāprot izsekot izmaiņām un pareizi tās piemērot.

Studenti aptaujās atbalsta problēmiskās mācības, kas rosina patstāvīgi spriest, māca pieņemt atbildīgus lēmumus.

Pētījums par Jēkabpils Agrobiznesa koledžas 2010.–2014. gada grāmatvedības specialitātes absolventu kvalifikācijas eksāmenu rezultātiem liecina, ka vērojama pozitīva tendence – vidējā vērtējuma palielināšanās. Kvalifikācijas darbā studenti uzrāda pietiekamas prasmes, lai izvērtētu normatīvo aktu prasību ievērošanu pētāmās sabiedrības grāmatvedības darba organizēšanā.

Pētījuma rezultātā pierādīta izvirzītā hipotēze, jo izmantojot problēmiskās mācības Finanšu grāmatvedības apguvē, paaugstinās studentu sasniegumi kvalifikācijas eksāmenos.

Eleonora Martemjanova
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta Street 1, Jekabpils, Latvia
eleonora.martemjanova@jak.lv

ROLE OF PROBLEM SOLVING TEACHING IN ACQUIREMENT OF FINANCIAL ACCOUNTING

Key words: problem exposition, problem situations, problem tasks, problem issues

Research has been carried out in the Jēkabpils Agrobusiness College with the aim – to assess correlations of problem solving teaching impact on outcomes of

students' learning in the qualification examinations. There is a hypothesis set that if problem solving teaching is applied in the accounting lectures, students' learning results in the qualification examinations increase.

Teaching problem solving is a special type of teaching. Teaching problem solving is based on the following teaching elements: problem exposition, creating problem situations, solving problem tasks, clearing up problem issues. Introducing teaching problem solving method into Financial Accounting three functions are implemented:

1. Deep acquirement of knowledge, on the level of its creative applying;
2. Acquirement of cognitive and scientific thinking methods;
3. Acquirement of creative activity experience, features and procedures.

Tax and accounting legislation in Latvia is altering rapidly, therefore accountants have to be able to follow the changes and apply them correctly.

Students support problem solving teaching in their feedback, as they promote ability to decide independently, teach to make relevant decisions.

Research on results of the qualification exams of the graduates of accounting specialty in the Jēkabpils Agrobusiness College in the years 2010-2014 prove that there is a positive trend observed – increase of the average assessment. Students demonstrate appropriate skills in their qualification papers to assess how legislative regulations are followed in the organisation of accounting process of the company to be studied.

As a result, a set hypothesis was proved because applying problem solving teaching in the acquirement of financial accounting, students' learning results in the qualification examinations increase.

Rainelda Muižniece
Jēkabpils vakara vidusskola
Palejas iela 32, Jēkabpils, Latvija
rainelda33@inbox.lv

Irina Zepina
Jēkabpils vakara vidusskola
Palejas iela 32, Jēkabpils, Latvija
zeninairina@inbox.lv

IEMESLI, KAS TRAUCĒ EFEKTĪVI IESAISTĪT JAUNIEŠUS IZGLĪTĪBAS PROCESĀ VIDUSSKOLAS POSMĀ

Atslēgas vārdi: mācīšanās motivācija, jaunieši, pedagoģi

Darba mērķis: izzināt nepietiekamu mācību rezultātu cēloņus vidusskolā un to novēršanas iespējas.

Lai īstenotu mērķi, tika izvirzīti šādi uzdevumi: analizēt pedagoģiskā un psiholoģiskā rakstura literatūru par nepietiekamu mācību rezultātu cēloņiem. Veikt anketēšanu 10. – 12. klasēs. Analizēt anketēšanas rezultātus par nepietiekamu mācību rezultātu novēršanas iespējām vidusskolā.

Mērķa un uzdevumu realizācijai tiek izmantotas šādas pedagoģiskās pētniecības metodes: literatūras analīze, aptauja, rezultātu apkopošana.

Pētījuma gaitā tika analizēta pedagoģiskā un psiholoģiskā literatūra par vidusskolēnu nepietiekamu mācību rezultātiem un to novēršanas iespējām vidusskolā. Tas deva iespēju labāk izprast jauniešu problēmas mācību procesā un to, kā šīs problēmas novērst.

Anketēšanas rezultātā tika noskaidrota jauniešu mācīšanās motivācija, konstatēti nepietiekamu mācību rezultātu iemesli, jauniešu un skolotāju savstarpējo attiecību raksturs un tā ietekme uz mācību efektivitāti.

Svarīgākās tēzes: Jauniešiem jāattīsta izziņas prasmes, lai mācību process būtu sekmīgs. Jaunieša individuālās īpatnības nosaka viņa iespējas iesaistīties mācību procesā. Svarīga loma izglītības procesā ir pedagoģa un jaunieša labvēlīgās savstarpējās attiecības. Labvēlīga un pozitīva mācību vide veicina jauniešu mācību darbu. Jo skaidrāk skolēns apzinās mācīšanās motīvus, jo efektīvāks ir viņa mācību darbs.

Rainelda Muižniece
Jekabpils evening school
Palejas street 32, Jekabpils, Latvia
rainelda33@inbox.lv

Irina Žeņina
Jekabpils evening school
Palejas street 32, Jekabpils, Latvia
zeninairina@inbox.lv

THE REASONS THAT MAKE IT DIFFICULT THE EFFECTIVE INVOLVEMENT OF YOUNG PEOPLE IN EDUCATIONAL PROCESS IN SECONDARY SCHOOL

Key words: learning motivation, young people, teachers

The aim of the work: to know the causes for insufficient results in study in secondary school and their prevention options.

To achieve the objective, the following tasks were set: to analyze the pedagogical and psychological literature on the causes of poor learning outcomes. To conduct a survey in 10 – 12 classes. To analyze the survey results about the lack learning outcomes prevention opportunities in secondary school.

For the realization of the objectives and goals the following pedagogical research methods were used: the analysis of literature, survey, summary of the results.

During the research the pedagogical and psychological literature about the insufficient results in study of secondary school students and how to prevent them was analyzed. It providee an opportunity better understand the problems of young people in the learning process and how to prevent these problems.

In the result of the survey learning motivation for young people, learning outcomes identified insufficient reasons for young people and teachers the relationship between nature and its impact on teaching effectiveness was established.

The most important theses: young people have to develop cognitive skills to have successful learning process. Young people individual features determine their ability to engage in the learning process. Important role in the educational process is teacher's and student's friendly mutual relations. Favorable and positive learning environment promotes young people's learning. The more the student is aware of learning motives, the more effective is his learning job.

BUSINESS ETIQUETTE FOR A BUSINESSMAN

Key words: *etiquette, visual image, career*

The etiquette is a set of rules of behavior that characterize human relationships external manifestations. The ancient Chinese philosopher Confucius said that the root of all virtues is the etiquette.

The etiquette ought to facilitate communication, not to make it difficult. Business etiquette is one of our professional qualities.

Etiquette rules apply to:

- Human appearance (clothes, accessories, etc.);
- Verbal communication (greetings, conversations, etc.);
- Non-verbal communication (gestures, posture, etc.);
- Written communication (CV, letters, invitations, etc.);
- Actions (behavior at the table, behavior at work and at parties, etc.);
- Presentation (room, board coating, business card, gifts, etc.).

Following etiquette is a prerequisite for a successful career, and its ignorance does not exempt from liability. Usually made mistakes cannot be corrected – it is not possible to create a second first impression, or repeat the situation to behave more appropriately.

Role of etiquette in business should not be underestimated. Every day we wash hands, maintain our home – it is understandable and it is not discussed. The same ought to be considered with following etiquette norms in business since professional manners will help get a good reputation and business partners' respect.

Therefore I propose to myself and others creating their own business to use the basic principles of business etiquette, as it is one of the constituent elements of the company's image.

OLIGARCHIC STRUCTURE OF UKRAINIAN ECONOMY AS AN EXAMPLE OF INSTITUTIONAL TRAP

Key words: *oligarchic structure, institutional trap, formal and informal institutions*

Modernization of Ukrainian economy requires refusal of oligarchic structure. The lion's share of economy is the big business which mainly provides budget revenues. What contributes to preservation of such a structure and makes impossible development of small and medium-sized businesses?

An institutional approach is the best way to analyze this problem. According

to it, this is the „institutional trap”: changes of certain formal institutions occur without regard to domestic informal norms.

Antitrust laws that correspond to foreign analogues have long been adopted in Ukraine. But they have absolutely no effect on increasing competition, have not changed the behavior of oligopolists close to authorities, and have even used them for weakening competitors.

Big business is called „oligarchy” just because it has political representation. The main motive for the merger of business and politics is the essential reducing of business risks and regulation of budgetary flows. So we need their differentiation, changes in informal norms. In order to do this, to change the rules of the game – we need to strengthen the transparency and accountability of authorities, to control media ownership, to spread public-private partnership.

Laura Rakova

Jekabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
laura.rakova@jak.lv

SOCIĀLĀ INŽENIERIJA ELEKTRONISKO DATU DROŠĪBĀ UN IESTĀDES VADĪBĀ

Atslēgas vārdi: sociālā inženierija, datu drošība, iestādes vadība, elektroniskie dati

Ar terminu „Sociālā inženierija” saprot zinātni par manipulēšanu ar cilvēku tā attieksmi un reakciju uz konkrētu situāciju ar galveno mērķi panākt sensītības informācijas izpaušanu vai noteiktu darbību veikšanu uzbrucēja labā.¹

Visdārgāk lieta pasaule ir informācija. Tas ir vispārizināms fakts jau gadsimtiem ilgi. Ienākot uzņēmumos un organizācijās elektroniskajai datu apritei, jautājums par informāciju un tās drošību ir kļuvis aktuālāks kā jebkad agrāk. Pēdējos gados par informācijas drošību sāk aizdomāties arvien vairāk, jo ik pa laikam masu medijos dzirdam pie kā novēd datu noplūde. Cilvēkiem tiek sabojātas attiecības, dzīve, bet organizācijai tas draud pat ar bankrotu.

Attīstoties telekomunikācijas tehnoloģijām, cilvēkiem paveras neskaitāmās iespējas, kā sazināties. Tas atvieglo arī dažādu uzņēmumu darbību, tomēr tajā pašā laikā rada tiem jaunas problēmas. Kibernoiedznieki atklāj arvien jaunus paņēmienus, kā gūt labumu no nelieliem uzņēmumiem, to darbinieku nezināšanas, kā arī kaitēt uzņēmumu reputācijai.

Darba mērķis: Veikt pētījumu par sociālo inženieriju elektronisko datu drošībā un vadībā.

Darba uzdevumi:

1. Analizēt zinātnisko literatūru par sociālo inženieriju un elektronisko datu drošību iestādēs.

2. Izveidot kopsavilkumu par analizēto literatūru saistībā ar sociālo inženieriju un elektronisko datu drošību iestādēs.

Pētījuma metodes: Literatūras avotu un dokumentācijas analīze

Rezultāti

Pavirša attieksme pret elektroniskajiem datiem ir vērojama dažādās organizācijās, kā privātās, tā arī valsts (slimnīca, policija). Lai arī internets un elektroniskie dati

sabiedrībā tiek izmantoti vairāk nekā 20 gadus, viena daļa cilvēku joprojām neizprot, cik būtiska ir datu drošība elektroniskajā vidē.

Vairāki uzņēmumi arī Latvijā piedāvā apmācīt darbiniekus darbā ar elektronisko datu drošību izmantojot sociālo inženieriju.

Laura Rakova
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta street 1, Jekabpils, Latvia
laura.rakova@jak.lv

SOCIAL ENGINEERING IN DATA SECURITY AND INSTITUTION MANAGEMENT

Key words: social engineering, data security, institution management, electronic data

The term „social engineering” refers to the science of the manipulation of human behavior and its response to a particular situation with the main objective of the disclosure of sensitive information or certain activities for the benefit of the attacker.²

The most expensive thing in the world is information. It has been generally known fact for centuries. The issue of information and its security has become more urgent than ever before with the entering of data movement into the companies and organizations. During recent years, people have started to think about the information security more and more, because from time to time mass media informs about the consequence of data leak. People spoil relationships, life, but organizations could even be at bankruptcy risk.

With the development of telecommunication technology, people have countless opportunities to communicate. It also facilitates the activities of different companies, however at the same time they create new problems. Cybercriminals are increasingly revealing new ways to benefit from small companies because of their employees incompetence, as well as damage the company’s reputation.

The aim of the work: To carry out the research of the social engineering in electronic data security and management.

The tasks of the work:

1. To analyse the scientific literature about social engineering and electronic data security in institutions.
2. To create the summary of the analyzed literature related to social engineering and electronic data security in institutions.

Research Methods: Literature sources and documentation analysis.

Results

Careless attitude towards electronic data can be observed in various organizations both in private and public (hospital, police). Although the Internet and electronic data have been used in society for more than 20 years, a lot of people still do not understand the importance of data security in the electronic environment.

Several companies also in Latvia offer to train staff to work with electronic data security using social engineering.

² <http://blogs.dpa.lv/2012/06/13/kas-ir-sociala-inzenierija/>

IS IT POSSIBLE TO ESTABLISH THE MOST ANCIENT EXCHANGE RATE BETWEEN THE AMERICAN DOLLARS (CENTS) AND RUSSIAN RUBLES (KOPEKS), BASED ON CONSTANT EXPRESSIONS: „PUT YOUR TWO CENTS IN” AND „ВСТАВИТЬ СВОИ ПЯТЬ КОПЕЕК”?

Key words: exchange rate, idioms, gold standard

The purpose of this work consists in definition of the most ancient exchange rate between the USA dollars and Russian rubles and research of its link with an origin of idioms.

Two cents were issued only during 1864–1873. As the result, it can be concluded that given exchange rate between the US dollar and ruble arose not earlier than in 1864.

Determination of exchange rates in the global market became possible only after the introduction of the gold standard.

The exchange rate of the dollar against the ruble was set at 1:1,94396, that is, 2 cents were approximately equal to 5 kopecks.

American researchers defined that in the territory of the USA expression „put your two cents in” changed according to fluctuation of exchange rates.

On March 30, 1867 signing of the contract of sale of Alaska took place. The territory was sold for 7,2 million dollars by gold. In archival documents of Russia is the report in which it was written that was arrived from the USA 11362481,94 [rubles]. Thus, an exchange rate of currencies as of 1867, it made 1 dollar: 1,57812 rubles. There are 5 kopeks equaled to 3 cents.

Didzis Rubens
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
rubens.didzis@jak.lv

DEBITORU PARĀDU UZSKAITE UN KONTROLE SIA „ACE LOGISTICS LATVIA”

Atslēgas vārdi: debitoru parādi, drošie debitori, šaubīgie debitori, bezcerīgie debitori

Debitoru parādu uzskaitē un kontrole – ir aktuāla, jo ekonomiskās nestabilitātes dēļ daudzi uzņēmumi nespēj laicīgi samaksāt savas parādaistības līdz ar to kļūstot par parādniekiem. Lai sabiedrībai nerastos neparedzēti zaudējumi parādu neatgūšanas gadījumā, uzņēmuma ir jāveic efektīva debitoru pārvaldība.

SIA „ACE Logistics Latvia” veic kravu transporta pakalpojumus jūras, avio un auto pārvadājumu jomā. Sabiedrība nodrošina gan importa, gan eksporta iespējas saviem klientiem. Sabiedrība grāmatvedības uzskaitī organizē saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām. Debitoru parādi ir uzņēmuma prasības pret citām fiziskām vai juridiskām personām. Debitoru parādus pēc atgūšanas iespējas iedala drošos, šaubīgos un bezcerīgos parādos. SIA „ACE Logistics Latvia” debitoru parādu uzskaitē un kontrolei izmanto grāmatvedības datorprogrammu „Microsoft Dynamics NAV”.

Sabiedrībai ir izveidojušies lieli debitoru parādi, vēlams no jaunajiem klientiem pirms pakalpojuma sniegšanas pieprasīt avansa maksājumus. Kopumā sabiedrībai jāuzlabo debitoru parādu pārvaldība, kā arī jāiestrādā līgumā stingrāki noteikumi un soda sankcijas. Jaunu klientu maksātspējas pārbaudei jāizmantot kredit informācijas jomā profesionāli strādājošās aģentūras.

Didzis Rubens
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
rubens.didzis@jak.lv

ACCOUNTS RECEIVABLE RECORDS AND CONTROL IN THE LTD „ACE LOGISTICS LATVIA”

Key words: receivables, confident debtors, doubtful debtors, hopelessly debtors

Accounts receivable records and control – is topical, because of economic instability a lot of companies cannot pay their indebtedness in time and because of that they become debtors. To avoid unexpected loss of debt collection case of public, the companies have to take effective receivables management.

Ltd „ACE Logistics Latvia” carries cargo transport services to maritime, air and road transport. The company provides both import and export options for its customers. The company accounting is organized in accordance with Latvian Republic laws and regulations. Accounts receivable are due from the company and other natural or legal persons. Receivables after recovery options are divided into safe, bad and doubtful debts. Ltd „ACE Logistics Latvia” for accounts receivable accounting and control use accounting software „Microsoft Dynamics NAV”.

The Company has developed large receivables, so it is advisable from new customers before providing the service to request advance payments. In general, the company should improve receivables management, as well as incorporate into the contracts stricter rules and penalty sanctions. For new customer solvency test should be used in the field of credit information agencies who are working professionally.

Marika Rudzīte-Griķe
„ArGaumi” Ltd.
Domes iela 3, Livani, LV-5316, Latvia
marika@argaumi.lv, www.argaumi.lv

FACTORS AFFECTING THE BUSINESS SUCCESS OF A SMALL LATVIAN COMPANY – PRACTICAL EXAMPLE OF „ARGAUMI” LTD

Key words: personality, cooperation, globalization, innovation, activity, project

Even if there is a considerable variation in the criteria for business success, still there are several important factors that influence the success of any company in the world nowadays, no matter how big or small it is.

This Study intended to see the relationship between entrepreneur personal characteristics, management skills, know-how, the way of doing business and cooperation, resources and finance, clear strategy, and the ability to use the opportunities provided by external environment towards business success of a small company in Latvia. The main factors affecting the business development have been studied based on the classical project life cycle, as the project management approach is being used by ArGaumi team for delivery

of each single order. The Author has used observational method and described the aspects that have most serious impact during a) initial identification of one's business idea, b) business planning (product, place, team, target customers, the scale of business, financing, values), c) management and implementation (role of personality, communication and cooperation, innovative solutions, including ICT and modern technologies, speed of reaction, flexibility, work style), d) monitoring (reach of initial goals, long-term relations with clients, asking for help if in need).

The most influential factors studied on the basis of a local textile company ArGaumi, can be well referred to many other businesses in Latvia and the world nowadays.

Alina Shynkariuk

Black Sea State University named after Petro Mohyla
68 Desantnykiv Str., 10, Mykolayiv, Ukraine
alina.shinkariuk@yandex.ua

BUSINESS PLAN AS A TOOL FOR BUSINESS MANAGEMENT

Key words: planning, business, enterprise, optimization

Introduction. Planning is an important prerequisite for optimal control of production. Objective: highlight the benefits of business planning for the enterprise in today's economic and investment conditions. Tasks: to determine the role of the business plan; to optimize the system for planning with regard to the globalization of the economy; to summarize the practice of business plans.

Methods of research. Used empirical methods (comparison and monitoring), analysis and synthesis, structuring.

Results. One of the important planning tools is the business plan. The use of the business plan is necessary in modern conditions of development and functioning of enterprises. The purpose of the business plan is to show how money or other investor's resources will turn into a profit for him. The results of action regarding the implementation of the plan can be estimated by acquiring new and retaining old customers, revenues and expenditures. It is necessary to evaluate the actual results of the work in relation to the projected, drawing attention to the achievements and realization of the set goals, as well as to undertake a financial analysis. To date, the business plan is not specific phased list of actions required to perform, but a more creative direction, where it is possible to realize the goals of any company.

Janīna Stašāne

Daugavpils Universitāte
Parādes ielā 1, Daugavpils, LV-5401
Janina.stasane@du.lv

Oksana Ruža

Daugavpils Universitāte
Parādes ielā 1, Daugavpils, LV-5401
oksana.ruza@du.lv

MŪŽIZGLĪTĪBAS EKONOMISKIE ASPEKTI

Atslēgas vārdi: mūžizglītība, pieaugušo izglītību, izmaksu un ieguvumu analīze

Pētījuma mērķis ir analizēt mūžizglītības ekonomiskos aspektus.

Pētījuma uzdevumi:

1. pētīt mūžizglītības teorētiskās pieejas un modeļus;
2. raksturot mūžizglītības norisi Latvijā un tās ekonomiskās problēmas.

Pētījuma metodes: monogrāfiskā metode, statistiskā metode, salīdzināšana, grafiskā metode.

Daudzās Eiropas valstīs, tostarp Latvijā, notiek iedzīvotāju novecošanās. Pieaug gados veco iedzīvotaju īpatsvars, kā arī palielinās vidējais iedzīvotāju vecums valstī.

Sabiedrības novecošanās ietekmē situāciju arī izglītībā, jo mainās sabiedrības vajadzības un pieaug jaunu prasmju apgūšanas nepieciešamība.

Saskaņā ar Kīnbaumu prasmju piramīdu profesionālās prasmes (t.sk. zināšanas) ir apgūstamas konkrētā laikā, taču pārējās prasmes nākas nepārtraukti pilneidot ilgtermiņā. Tādējādi aktualizējas nepieciešamība pētīt mūžizglītību ne tikai kā pedagoģisku un psiholoģisku, bet arī kā nopietnu sociālu, politisku un ekonomisku problēmu.

Mūžizglītības ekonomiskie aspekti atšķirībā no socioloģiskajiem un psiholoģiskajiem ir pētīti ievērojami mazāk (autori Simkus, Kallen, Kostuer, Gannicott, Layard, Melo u.c.).

Radošuma attīstība izglītības ietekme uz intelektuālajām spējām u.c. pedagoģiskie kritēriji nav pietiekami argumenti finansiālu lēmumu pieņemšanai; to mijiedarbībai jāiekļaujas izmaksu un ieguvumu sistēmas analīzē.

Mūžizglītības efektivitāte ir atkarīga no daudziem faktoriem, gan no mācīšanās efektivitātes dažādos vecumos, gan arī no zināšanu izmantošanas efektivitātes dažādās dzīves situācijās. Novērtējot mūžizglītības ekonomisko dzīvotspēju, ir vērā ņemams jautājums par zināšanu un iemaņu novecošanu. Dažādu mācīšanās veidu lietderīgās ietekmes ilgums ir noteicošais izmaksu un ieguvumu analīzes faktors.

Janīna Stašāne,
Daugavpils University
Parādes str. 1, Daugavpils, LV-5401
Janina.stasane@du.lv

Oksana Ruža
Daugavpils University
Parādes str. 1, Daugavpils, LV-5401
oksana.ruza@du.lv

ECONOMIC ASPECTS OF LIFELONG LEARNING

Key words: *lifelong learning, adult education, cost-benefit analysis*

Aim of research: to analyze economic aspects of lifelong learning.

Tasks of research:

1. to study theoretical approaches and models of lifelong learning;

2. to characterize the course of lifelong learning in Latvia and its economic problems.

Research methods: monographic method, statistical method, comparison, graphic method.

In many European countries, including Latvia, aging of the population is taking place. The ratio of elderly people is increasing; the average age of the population in the state is growing, too. Aging of the society also influences the situation in education, because the needs of the society are changing and the necessity to acquire new skills is rising. According to the Kienbaum skills pyramid, professional skills

(including knowledge) are acquired in the certain time, although other skills are to be continuously improved in the long term. Thus, the necessity to research lifelong learning not only as a pedagogical and psychological problem, but also as a serious social, political and economic one is becoming topical.

Economic aspects of lifelong learning have been studied less in comparison to sociological and psychological ones (authors Simkus, Kallen, Kostuer, Gannicott, Layard, Melo, et al.)

The development of creativity, impact of education on intellectual abilities and other pedagogical criteria have not been sufficiently reasoned in the financial decision-making; their interaction is to be involved in the system of cost-benefit analysis.

The efficiency of lifelong learning depends on many factors, both on the learning efficiency of different age groups, and on the efficiency of knowledge application in various life situations. In the estimation of the viability of lifelong learning, the issue of aging of skills and knowledge is taken into account. The determining factor in the cost-benefit analysis is the duration of the useful impact of various ways of learning.

Daira Stempere

Rēzeknes Augstskola

Atbrīvošanas alejas 115A, Rēzekne, Latvia

dairastempere@inbox.lv

Madara Ivone

Rēzeknes Augstskola

Atbrīvošanas alejas 115A, Rēzekne, Latvia

madara_ivone@inbox.lv

MĀJRAŽOTĀJU DARBĪBAS TIESISKAIS REGULĒJUMS LATVIJĀ

Atslēgas vārdi: mājražošana, mājražotājs, uzņēmējs, reģistrācija, normatīvie akti

Darba mērķis – raksturot, kas ir mājražošana, kā notiek mājražošanas reģistrācija un noskaidrot tās tiesisko regulējumu, kā arī nozaru specifiku Latvijā.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

1. Apskatīt, analizēt un sniegt jēdziena „mājražošana” interpretācijas apkopojumu zinātniskajā un nozares literatūrā.

2. Raksturot un izvērtēt mājražošanas tiesisko regulējumu, kā arī tās reģistrēšanas kārtību un principus.

3. Analizēt un raksturot mājražošanu un tās nozares Latvijā.

Pētījumā izmantotas vispārpieņemtās ekonomiskās un statistiskās analīzes metodes, loģiski konstruktīva metode, monogrāfiska metode, nozares literatūras, zinātnisko publikāciju kontentanalīze un speciālo gadījumu pētījuma metode, ekonomiskās statistikas metodes.

Pētījuma rezultāti: Nav konkrētas vienotas likumdošanas, kas reglamentē mājražošanu kā atsevišķu nozari. Pastāv normatīvie akti, taču tie nav pieejami vienuviet. Mājražotājiem sagādā grūtības realizēt savu preci un sekmīgi darboties. Uzsākot saimniecisko darbību ir jaizvēlas piemērotākā forma, kāda to reģistrēt.

Mazi un vidēji uzņēmēji parasti izvēlas kļūt par pašnodarbinātajiem, individuālajiem komersantiem vai par sabiedrību ar ierobežotu atbildību. Mājražotāji ir pakļauti Pārtikas un veterinārā dienestā (turpmāk tekstā PVD) uzraudzībā un lai uzsāktu savu darbību mājražotājiem ir jāreģistrājas PVD, pēc tam PVD atzīst mājražotāju un reģistrē to savā uzskaitē. Mājražotāju reģistrē ar kodu 45 „Ražošanas uzņēmums mājas apstākļos”, reģistrē tikai pārstrādes produktu mājražotājus, jo primāriem produktu ražotājiem jāreģistrējas atsevišķi. Mājražotājs var nereģistrēties PVD, ja viņš savu produkciju ražo nelielā daudzumā. Reģistrēšanas process vidēji aizņem 2 nedēļas no pieteikuma brīža saņemšanas. Pārtikas mājražotājiem ir jāreģistrē arī transporta līdzeklis. Mājražotāju skaits ar katru gadu pieaug.

Daira Stempere

Rezekne Higher Education Institution
Atrivbosanas alejas 115A, Rēzekne, Latvia
dairastempere@inbox.lv

Madara Ivone

Rezekne Higher Education Institution
Atrivbosanas alejas 115A, Rēzekne, Latvia
madara_ivone@inbox.lv

THE LEGAL FRAMEWORK OF HOMEWORKERS' ACTIVITY IN LATVIA

Key words: *home production, homeworker, entrepreneur, registration, laws and regulations*

The objective of the work – describe what is home production, how is the home production registration carried out and to clarify the legal framework, as well as the specific features of the sector in Latvia.

Work tasks:

1. To view, analyze, and provide interpretation of the term „home production” in a collection of scientific and industry literature.
2. Describe and evaluate the legal framework of the home production, as well as its registration procedures and principles.
3. Analyze and describe home production and its industries in Latvia.

The study used a common economic and statistical methods of analysis, logical constructive method, monographic method, industry literature, scientific publications, special case-study method, methods of economic statistics.

The results of the study: There is no specific uniform legislation governing home production as a separate sector. There are laws, but they are not available in one place. It is difficult for homeworkers to sell their products and operate successfully. Starting economic activities one have to choose the most appropriate form in which to register it. Small and medium-sized businesses usually choose to become self-employed, sole proprietorship or a limited liability company. A homeworker is subject to the Food and Veterinary Service (hereinafter referred to as PVD) supervision and to start their activities homeworkers have to register in the PVD, then PVD recognizes home production and records it in its inventory. A homeworker is registered with code 45 „Production company at home”, only

producers of processed products are registered, as the primary producers have to register separately. A homeworker is allowed not to register in the PVD, if he produces its products in small quantities. The registration process takes an average of two weeks from the date of receiving of the application. Food homeworkers must register the vehicle as well. Number of homeworkers is increasing every year.

Arita Stočka
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
Stocka.Arita@jak.lv

PAMATLĪDZEKĻU UZSKAITE SIA „AUSMUPE”

Atslēgas vārdi: pamatlīdzekļi, grāmatvedības politika, grāmatvedības dokumenti

Gada pārskatu likums nosaka, ka pamatlīdzekļi ir komercsabiedrības materiāli lietiskie ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietošanas termiņš ir ilgāks par vienu gadu, tiem ir nosakāma ticama vērtība un kurus paredzēts izmantot produkcijas ražošanā, pakalpojumu sniegšanā, komercsabiedrības administrācijas vajadzībām u.c. Pamatlīdzekļi nav paredzēti pārdošanai.

Pamatlīdzekļi ir SIA „Ausmupe” saimniecisko līdzekļu svarīga sastāvdaļa. SIA „Ausmupe” pamatlīdzekļu uzskaitē kopumā atbilst Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem. SIA „Ausmupe” grāmatvedības organizācijas dokumentos noteikta pamatlīdzekļu objekta minimālā vērtība – 200 euro.

SIA „Ausmupe” nav aktualizēti grāmatvedības organizācijas dokumenti, pārejot uz euro valūtas izmantošanu. Sabiedrībai nepieciešams pārskatīt pamatlīdzekļu nolietojuma normas, jo SIA „Ausmupe” darbojas pamatlīdzekļi ar atlikušo vērtību 0,00 euro. Tas liecina par nepamatotu izmaksu uzskaiti.

Arita Stočka
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
Stocka.Arita@jak.lv

FIXED ASSET INVENTORY IN LTD „AUSMUPE”

Key words: fixed assets, policy of an accounting, accounting documents

The law of annual statement requires that fixed assets are material items of long-term investment. The period of fixed asset use is over one year. The value of fixed asset is definable. They are used: to make production; to provide services; for the purposes of the commercial company administration etc. Fixed assets are not intended to sale.

Fixed assets in the Ltd „Ausmupe” are an important part of economic resources. The fixed assets of Ltd „Ausmupe” accounts shall comply with the regulatory enactments of the Republic of Latvia. Fixed asset object minimum value – 200 euro is determined in accounting organisation documents of Ltd „Ausmupe”.

Ltd „Ausmupe” accounting organisation documents have not been updated in the transition to the use of the euro currency yet. There are fixed assets with a residual value of 0,00 euro, which are operating in Ltd „Ausmupe”. The fixed

asset depreciation norms of society have to be revised to make an appropriate cost accounting.

Gunita Ūdre
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta Street 1, Jekabpils, Latvia
gunita.udre@jak.lv

RAISING AWARENESS OF THE ENVIRONMENT BY EVALUATING ONE'S ECOLOGICAL FOOTPRINT

Key words: ecological footprint, planetary resources, impact on the environment, green lifestyle

Every individual wants to live in comfort and welfare; however, it cannot exceed planetary limits. Humanity today is using nature resources and producing waste and pollution that already have exceeded these resources and limits. Everybody can calculate our impact on the environment and how much we need to satisfy our needs. The metric that allows us to calculate human pressure on the planet is called Ecological Footprint.

The aim of the research is to increase awareness of ecological footprints on young people and help increase the number of participants who show environmentally friendly behaviours.

91 respondents from Jekabpils Agrobusiness college, aged 15–17 calculated their impact on the environment, evaluating their habits in four sections – diet and food choices, shelter/home life, transportation and lifestyle choices. They also could consider what to do to make them have a green lifestyle and reduce their ecological footprint. These activities suggest saving resources, e.g. water, electricity, recycling, reusing containers, preferring local food, eating healthy, cycling or travelling by public transport.

The research is carried out within the frames of the project that also involves young people from Turkey, Germany, Portugal and Italy. The next project steps foresee transnational school activities and developing interactive teaching materials.

Ingrida Veipa
Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
ingrinda veipa@jak.lv

Maria Rosaria Longo
BIC Puglia S.C.ar.l. - Business Innovation Center and Vocational Training Center
Via Repubblica, 36/f – 70015 Noci (BA), Italy
m.longo@bicpuglia.com

REDUCING YOUTH UNEMPLOYMENT IS THE COMMON PROBLEM FOR THE EUROPEAN UNION (EU)

Key words: youth unemployment, labor market

The EU common problem is to reduce youth unemployment. EU Youth Strategy 2010 – 2018, set a target to provide more equal opportunities for young

people in education and in the labor market, as well as encouraging young people to be active citizens and participate in social processes.

Each EU Member State must take the following measures:

- establish a youth employment plan;
- The social partners agree on internships and increasing the number of training places;
- Assure work, education or training for every young person, within four months of leaving school;
- redirect the European Union's Structural Funds, in order to reduce youth unemployment.

Latvian youth unemployment issues are also one of the priorities of the State Employment Agency. The unemployment rate among young people (aged 15 to 24 years), in Latvia is two times higher than the average unemployment rate in the country (in 2013 for work for 23.2% of economically active young people, while the average unemployment rate was 11.9% Latvian).

The measures for fighting youth unemployment, taken in Apulia Region (Italy), are two different kinds of initiatives:

1. Program „Youth Guarantee”;
2. Public announcement „NIDI” – New initiatives of enterprise.

The first one is addressed to young people so called NEET – Not in Education, Employment or Training – and is a European Program which Apulia Region has joined adopting a plan focused on different services in favors of unemployed young people. The services are: welcoming, profiling, professional orientation, vocational training, accompanying to work, apprenticeship, traineeship, and civil service, supporting entrepreneurship, professional mobility in national and European territories. The second one is a financing initiative by Apulia Region addressed to unemployed young and no-young people and to women that have an entrepreneurial idea, but haven't enough money for realizing it

Antonīna Vilima
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
antonina.vilima@jak.lv

Gunita Ūdre
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
gunita.udre@jak.lv

MALTA – PIEREDZES GŪŠANAS VIETA MOBILITĀTES PROJEKTA IETVAROS

Atslēgas vārdi: ekonomiskie rādītāji, mācību mobilitātes projekts, sadarbības partneris, pieredzes gūšana

Lai veidotu konkurēspējīgu, prasmīgu un elastīgu darbaspēku, kas spēj pielāgoties strauji mainīgajām Eiropas darba tirgus prasībām, profesionālās izglītības iestādei jāveido sadarbība ar citām Eiropas Savienības valstīm, nodrošinot audzēkņiem un mācību personālam pieredzes iegūšanu.

Pētījuma mērķis ir salīdzināt Latvijas un Maltas ekonomiskos rādītājus, izvērtējot Maltu kā sadarbības partneri mācību mobilitātes projektu ietvaros.

Darbs izstrādāts, pamatojoties uz statistikas datu salīdzinājumu un dalību Erasmus+ personāla mācību mobilitātes projektā Maltā 2014. gada novembrī.

Kā kopīgo jāmin tas, kas abas valstis ir salīdzinoši mazas, maksājuma līdzeklis ir eiro, tās kļuvušas par Eiropas Savienības dalībvalstīm 2004. gadā un pievienojušās Šengenas zonai 2007. gadā.

Tomēr Maltas iedzīvotāju labklājības līmenis ir divreiz lielāks nekā Latvijā, ko pierāda IKP uz vienu iedzīvotāju ASV dolāros un minimālās darba algas lielums.

Malta varētu būt labs sadarbības partneris arī turpmāk, jo tur ir labi attīstītas tirdzniecības un tūrisma jomas, kā arī audzēkņu un studentu apmaiņas programmas, spējot nodrošināt daudzveidīgas prakses vietas un darba vidē balstītas mācības, izdevīgas pārvietošanās iespējas, komunikācijas un valodas prasmju pilnveidošanu.

Antoņina Vilima

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
antonina.vilima@jak.lv

Gunita Īdre

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
gunita.udre@jak.lv

MALTA – PLACE WHERE TO GET EXPERIENCE WITHIN THE FRAMEWORK OF MOBILITY PROJECTS

Key words: *ekonomical indicators, mobility project, co-operation partner, getting experience*

To develop competitive, skilled and flexible workforce, which is able to adapt changing requirements of the European labour market, vocational educational establishment ought to cooperate with other countries of the European Union, providing experience getting possibilities for students and teaching staff.

The aim of the research is to compare economic indicators of Latvia and Malta, evaluating Malta as a cooperation partner within the framework of the educational mobility projects.

The research is based on comparison of statistical data and participation in the Erasmus+ staff mobility project in Malta in November, 2014.

As common things have to be mentioned that both countries are comparatively small, means of payment is Euro, they entered the European Union in 2004 and joined the Shengen Area in 2007.

However, standard of living of the Maltese population is two times higher than that in Latvia, which is proved by the GDP per person in US Dollars and amount of minimum wage.

Malta could be considered as a useful cooperation partner in future, because there are highly developed sale and tourism sectors, as well as student exchange programs, being able to provide various practice places, on work environment based learning, reasonable transport facilities, development of communication and language skills.

Edīte Zalaka

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Pasta iela 1, Jēkabpils, Latvija
edite.zalaka@jak.lv

DZĪVOJAMĀS MĀJAS UZTURĒŠANAI NEPIECIEŠAMO PAKALPOJUMU NODROŠINĀŠANA

Atslēgas vārdi: dzīvojamās mājas īpašnieks, pārvaldīšanas principi

Saskaņā ar Dzīvojamo mājas pārvaldīšanas likuma 6. panta otro daļu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pārvaldnika obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības ir dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamo pakalpojumu – siltumenerģijas, arī dabasgāzes, piegāde, ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošināšana, sadzīves atkritumu izvešana, slēdzot attiecīgu līgumu ar pakalpojuma sniedzēju.

Dzīvojamās mājas īpašnieks ir tiesīgs likumā noteiktajā kārtībā pieņemt lēmumu par kārtību, kādā tiks veikti maksājumi par pakalpojumu – patstāvīgi norēķināties ar pakalpojuma sniedzēju, veicot tiešos maksājumus pakalpojuma sniedzējam, vai ar pārvaldnika starpniecību.

Ja dzīvojamās mājas īpašnieks ir izvēlējies tiešos maksājumus ar pakalpojuma sniedzēju, tas neatbrīvo pārvaldniku no atbildības par viņam dotā pārvaldīšanas uzdevuma izpildi saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma, Civillikuma un noslēgtā pārvaldīšanas līguma noteikumiem.

No minētā izriet, ka pārvaldnieka pienākums ir veikt visus nepieciešamos pasākumus, tai skaitā, savlaicīgi informēt dzīvojamās mājas īpašniekus par atsevišķa dzīvojamās mājas īpašnieka pakalpojuma maksājumu saistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi, kas skar vai var skart citu dzīvojamās mājas īpašnieku intereses, lai ievērotu Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4. pantā noteiktos pārvaldīšanas principus un nodrošinātu dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamos pakalpojumus.

Edīte Zalaka

Jekabpils Agrobusiness College
Pasta iela 1, Jekabpils, Latvia
edite.zalaka@jak.lv

SERVICES FOR THE MAINTENANCE OF THE RESIDENTIAL HOUSE

Key words: residential house owner, the principles for the administration

The administration of the residential house in accordance with the second subparagraph of Article 6 of the law the mandatory administrative activities shall be the supply of thermal energy, also natural gas, provision of water supply and sewerage, removal of household waste by entering into a respective contract with the service provider.

The residential house owner is entitled, in accordance with the procedures laid down in law, to take a decision to procedures by which payments for services will be taken – independent service providers would, in direct payments to the service provider or with the intermediation of an administrator.

If the residential house owner has decided in favour of direct payments, it does not absolve administrator from the responsibility of the administrator of the fulfilment of the administrative task in accordance with the Law on Administration of Residential Houses, the Civil Law and the provisions of the administration contract entered into.

It follows from the above that the administrator is obliged to take all necessary measures, including, to inform the owners of the residential house on a residential house owner service payment non-performance or improper performance of which affect or may affect the interests of other residential house owners to comply with the provisions of the Law on Administration of Residential Houses laid down in Article 4. the principles for the administration of the residential house and ensure the maintenance of the residential house and ensure the maintenance of the necessary services.

